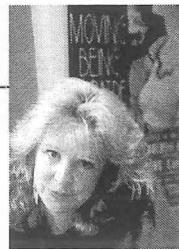

Lucy Gough

PRELAZEĆI SPRUD

(Crossing the Bar, 1993.)

Lucy Gough rođena je u Londonu, a djetinjstvo je provela u Beddgelertu prije nego joj se obitelj preselila u Bath, gdje je pohađala samostansku školu. Školu je napustila s petnaest godina bez svjedodžbe, a godinu dana poslije vratila se u Wales, ovaj put u Fishguard. Tamo je na Otvorenom sveučilištu studirala dramu, a 1982. preselila se u Aberystwyth, gdje je 1985. godine diplomirala. Za potrebe studija napisala je dramu *Old Habits Die Hard* o nestrašnoj redovnici, te započela rad na drami *Joanna* koju je dovršila radeći magisterij iz dramskog pisanja na Sveučilištu u Birminghamu.

Napisala je brojne drame koje su izvela profesionalna kazališta, među njima i *Catherine Ehhel* (1991.), *By a Thread* (1992., 1998.), *As To Be Naked* (1994.), *Rushes* (1995.), *Stars* (1995.) i *Wolfskin* (1997., 2000.). Drama *Crossing the Bar* (*Prelazeći sprud*) ušla je 1994. godine u uži izbor za Nagradu "John Whiting" kao i za nagradu BBC Wales Writer of the Year.

Napisala je nekoliko radiodrama za BBC: *Our Lady of Shadows* (BBC Radio 3, 1994.), *Head* (1996.), *The Red Room* (1999.), *Mermaids* (1999.) i *Judith Beheading Holofernes* (BBC Radio 4, 2000.), te *The Prophetess of Exeter* (BBC World Service, 1997.).

Posljednjih pet godina piše scenarij za popularnu seriju *Hollyoaks* u produkciji Mersey TV i predaje Radiodramu na Odsjeku za kazalište, film i televiziju na University of Wales u Aberystwythu.

Tri drame, *Crossing The Bar* (*Prelazeći sprud*), *Head*, *Our Lady Of Shadows*, objavljene su joj u izdanju Seren Books, a knjiga od dva monologa *One Woman, One Voice* u izdanju Parthian Press.

Trenutačno za Castaway Theatre Co. piše dramu *Mapping the Soul*.

Drame

Bad Habits Die Hard [1986.] Dramu je izveo Odsjek za dramu na University of Aberystwyth.

One Lump Or Two [1987.] Izvedena na radionici.

Dead People are Perfect. [1988.] Izvedena na radionici.

Joanna [1989.] Izvedena na radionici.

Catherine Wheel [1991.] Dramu je izvela skupina Scallywag Theatre Co.

By A Thread [1992.] Dramu su izveli Theatr Iolo i The Showoffs.

Our Lady Of Shadows [1994.] Emitirana na BBC Radio 3. Izvedena 1996. godine na University of East Anglia.

Crossing The Bar [1994.] Dramu je izvela skupina Fallen Angel Theatr Co.

As To Be Naked (Is the Best Disguise). [1994.] Dramu su izveli Theatr Clwyd Outreach i Castaway Theatre Co. [1996.]

Haul [1994.] Su autor Sera Moore-Williams.

Stars [1995.] Dramu je izvela skupina Theatr Iolo.

Rushes [1995.] Dramu je izvela skupina Theatr Arad Goch.

Head [1996.] Emitirana na BBC Radio 4.

Wolfskin [1997.] Dramu su izveli The Machine Room i Lupa Theatre [2000.]

The Prophetess of Exeter [1997.] Emitirana na BBC World Service.

Sheol. [1997.] Izvedena na radionici kazališne skupine Red Shift.

The Red Room. [1999.] Radiodrama s dokumentarnom građom Glyn Hughes. Emitirana na BBC Radio 4.

The Mermaids Tail. [1999.] Radiodrama s dokumentarnom građom Marine Warner. Emitirana na BBC Radio 4.

Judith Beheading Holofernes. [2000.] Radiodrama s dokumentarnom građom Germaine Greer. Emitirana na BBC Radio 4.

Gryfhead. [2000.]

Osobe:

MLADIĆ: Mlad momak iz Swansea. Na vratu mu je utetovirano "Ovdje reži".

REDOVNICA: Mlada redovnička pripravnica iz Srednjega vijeka. Odjevena je u jednostavnu bijelu halju.

ČUVAR I ZATVORSKI STRAŽAR

Scena:

Radnja drame odvija se u onom trenutku na granici između života i smrti. Ćelija (u *Stravi*) s jednim vratima i visokim prozorom s rešetkama. U sredini visi gola, upaljena sijalica, a sa stropa visi i rastrgan kraj užeta. Na jednom zidu, u kadici za cvijeće, gore dvije svijeće. Zvono koje se čuje zvuči kao da je ponešto usporena snimka, sve do posljednjeg prizora.

PRVI ČIN Prizor 1

Veoma glasno alarmno zvono. U kutu sjedi Redovnica, veoma mirno, i promatra kako se nešto miče po podu. Mladić, očito dezorientiran, tumara po ćeliji. Na sebi ima vrećaste bijele gaće, a oko vrata mu je rastrgano uže kakvo se koristi za upravljanje jedrom. Povremeno dodiruje stvari oko sebe i neodređeno nešto traži. Redovnica odjednom udari rukom po podu i uhvati žohara kojeg je do tada promatrala. Zatim ga stavi u usta i počne ga hrskati.

MLADIĆ (Redovnici): Zar opet?

Mladić nastavlja koračati amo-tamo i tražiti.

MLADIĆ: Isto?

Redovnica i dalje hrska.

MLADIĆ (korača): Isto. (Redovnici.) Zar baš moraš?

MLADIĆ (dodirujući zidove, krevet itd.): Isto u pičku materinu, čak su i jebene zdne tapete iste.

Mladić korača amo-tamo. Redovnica uhvati žohara i kada ga krene pojesti, Mladić se baci na nju i izbjie joj ga iz ruke.

MLADIĆ: Rekao sam...

REDOVNICA: ...Tilomi izgladni!

MLADIĆ (unosi joj se u lice): Isto u pičku materinu, sve isto, u pičku materinu.

Redovnica posegne za žoharom, a on ga nagazi.

REDOVNICA: Tilomi izgladni!

MLADIĆ: Osim tebe, osim Hanibala Kanibala.

Opet očajno korača uokolo.

MLADIĆ: Sve, nakon svega onog. Svega onog.

Redovnica prijede rukama preko svojih grudi, a zatim i po tijelu. Mladić pronalazi svoju košulju i oblači je.

REDOVNICA: To je od posta.

MLADIĆ: Sve ono, a opet isto u pičku materinu.

REDOVNICA: Post mi razdre put.

Mladić prilazi prozoru i gleda van. Redovnica ustaje u potrazi za žoharima.

MLADIĆ: Čak i ovo! Čak i ovo je isto, u pičku materinu. Crno. Isto jebeno crnilo, iste zvijezde, posrane dosadne zvijezde, na stotine tih govana. Sve isto!

REDOVNICA (tragajući za žoharima): U mojoj noći okretam tilomi zvizdami.

MLADIĆ: I tako zauvijek, zauvijek, ovako, zauvijek.

REDOVNICA: Upirem oči k Nebu gori.

Mladić pride vratima i počne lupati po njima.

MLADIĆ: Ne možete nam ovo učiniti! Ne ovo, ne zauvijek. Ne zauvijek. Imam ja svoja prava, imam čak i ovdje neka prava, zovite šefa, zovite ga.

Traži razjašnjenje od Redovnice, koja priča sama sa sobom i uopće ne obraća pažnju na Mladića.

MLADIĆ: Tko je glavni u ovoj rupetini?

REDOVNICA (više za sebe): Ma ni prilika ovog.

MLADIĆ: Rek'o sam tko.

REDOVNICA: Svita prilika.

MLADIĆ: K'o da pričaš s majmunom! (Glasno lupajući po vratima.) Hajde! Mora da ima nekog tamо vani, jebo te, ne'ko valjda upravlja ovim usranim mjestom, ne'ko, ne'ko bolje da dode uskoro, moram ovo sredit', popizdit' ču, čovječe, nikad nisam mislio da bi moglo biti ovako, ne ovako. Potpuno isto, nije fer, nije fer, jebo te, ne ovo, ne ovo. Što sam sve učinio, sve ono, samo da ne završim ovdje, samo da ne završim na istom usranom mjestu.

Redovnica opet skoči na žohara, uhvati ga i slavodobitno ga podigne u ruci.

REDOVNICA: Tilo i krv!

Stavlja ga u usta.

MLADIĆ (zgrabi Redovnicu): Ti si bolesna, totalno si bolesna, jebo te!

REDOVNICA (prkosno): U Pakal ćeš me vrći?

Dođe li me zatrti?

Tilomi triskati.

Razdrtit me?

U organj tilomi vući.

MLADIĆ: Kakva su to sranja?

REDOVNICA: Sranja?

MLADIĆ: Sereš, govorиш sranja.

REDOVNICA: Kazujem sranja?

MLADIĆ: Je.

REDOVNICA: Jesi od Neba ali Pakla?

MLADIĆ (pušta je): Ma otkud znam u pičku materinu.

Redovnica opet kreće u potragu. Mladić joj zaprijeći put.

MLADIĆ: Mogla bi ih prvo ubit', barem bi to mogla.

Prizor 2

Mladić proučava rastrgani kraj užeta, Redovnica gleda uokolo.

REDOVNICA: Tilomi ležiše u mistu kako ovo. Ma očutih kako klizim iz tila svoga kako govno iz rupe.

MLADIĆ: Misliš da je puk'o, ha? Da je puk'o?

REDOVNICA: Mene vide tilomi.

MLADIĆ: Taj osjećaj.

REDOVNICA: Mene vide, gladju mi život iz tilami sahnu.

MLADIĆ: I ništa se nije promijenilo, ništa, osim tebe i tišine, jebena tišina, mrzim tišinu, tišina znači, znači...

REDOVNICA: Kako tilomi more ufat se u viru brez da Njega vidi?

MLADIĆ: Sve je isto, samo što je mrtvo, mrtva tišina, što je ovo u pičku materinu!

REDOVNICA: Tilomi sahnu da bi Njega vidi!

MLADIĆ: Ako je isto, ali drukčije, isto k'o prije ali drukčije, onda...

REDOVNICA: Tilomi zgriši da bi Njega vidi.

MLADIĆ: Ako je tamo vani drukčije, ako nema nikog, jebo te, onda ne moramo ostat' tu unutra. (Obraća se izravno Redovnici.) Možemo izač', izač' jebo te, ništa nas ne zadržava. Možda je tamo jedan cijeli svijet u pičku materinu, i čeka, sve čeka.

REDOVNICA: Ti vrat Nebo ali Pakal skrije.

MLADIĆ: Tamo vani?

REDOVNICA: Jest.

MLADIĆ: Misliš?

REDOVNICA: Tilomi mni ovo je čistilište.

MLADIĆ: Što?

REDOVNICA: Čistilište.

MLADIĆ: Koji ti je to kurac?

REDOVNICA: Tilo ti ne zna!

MLADIĆ: Ma naravno da znam. (Blefira.) To je tamo di se ide.

Tišina.

MLADIĆ: I što sad? Što će nam sad radit?

REDOVNICA: Duše nam će očistit.

MLADIĆ: Koliko to traje?

Tišina.

REDOVNICA: Dokla bude.

MLADIĆ: Kao u praonici, ha? Čekaš dok nije gotovo.

REDOVNICA: Ako moreš podniti.

Tišina.

MLADIĆ: Što je iza onih vrata?

REDOVNICA: Nebo i Pakal.

MLADIĆ: A za tebe je valjda Raj?

REDOVNICA: Tilomi zgriši.

MLADIĆ: E, pa onda ćemo zajedno.

Krenu prema vratima. Redovnica zastane.

REDOVNICA: Zač ne ostanemo nutar?

MLADIĆ: Možda je tamo bolje. (Ponovo kreće prema vratima). Možemo samo pogledati.

REDOVNICA: Pakal je strahotan, rupa vela, u njoj plami, slišit moreš jauka duša kletih.

MLADIĆ (zastane): Možda poslije. (Stoji kod vrata i sluša). Ništa ne čujem ništa.

REDOVNICA: Ti vrat toj skrije.

MLADIĆ: A ti si sad, kao, stručnjak? Otkud sve to znaš?

REDOVNICA: Nebo i Pakal dojdoše na kolam.

MLADIĆ: Kako?

REDOVNICA: U mojo selo. Nebo pripuno je anjela do krova.

MLADIĆ: Ma što to pričaš?

REDOVNICA: Ma tilomi ne vide Njega lice.

MLADIĆ: Ti mora da si već dugo ovdje, ha?

REDOVNICA (jako se trudi objasniti mu): Njega lice. (Pokazuje na svoje lice.) Njega lice, tilomi ne zna Njega obraz. (Počinje se uzrujavati jer je on ne razumije.) Tilomi ne vide Otca mi na Nebu, ne vide Njega lice.

MLADIĆ: Dotuklo te, ha? To što si tu.

REDOVNICA: Ma Pakal je strahotan, vragi žuč rigaju i ...

MLADIĆ: ... E, sad je dosta. Sad je dosta! Dosta mi je, zar ti nije vrijeme da večeraš? (Pokazuje prema podu. Vraća se do vrata i sluša.) Ništa, ništa, ama baš ništa, ništa u pičku materinu. Pa čuo bi da je tu iza neka velika jebena vatrica.

Redovnica je prišla krevetu i gleda ga.

REDOVNICA: Tilomi ležiše na postaji kako ova, put u kosti pritvara se. (Liježe u krevetu.) Kruha mi nudaše, i slatko, gdi sestre naumiše izličit tilomi. Ma nitkore ne htite slišit želje moje, ter legnu tilomi i skliznu, put u kosti pritvara se, skliznu kako veliko govno iz tilami.

Mladić kreće prema njoj. Uzbuden je.

MLADIĆ: K'o neko turbo govno znaš ono kad se onako nakupi pa boli kad izlazi, e pa jebem ga da mi je ne'ko rek'o, da mi je ne'ko prije rek'o, da je umrijeti k'o posrat se. (Zastane.) Al' jebo te što je boljelo, kako je boljelo, jebo te, boljelo je k'o sam vrag!

Prizor 3

Mladić vježba. Redovnica još uvijek leži na krevetu.

REDOVNICA (uspravi se): Ča činiš?

MLADIĆ: Ništa.

REDOVNICA: Zač vrćeš ud, udri li te kap?

MLADIĆ: Ništa, ne radim ništa. (Još uvijek vježba.) Ne radim ništa.

Redovnica ponovno legne.

REDOVNICA: Tilomi isto.

Tišina. Mladić i dalje vježba. Redovnica počne moliti.

REDOVNICA: Sveta Magdaleno moli za nas

Sveta Felicijo moli za nas

Sveta Agato moli za nas

Sveti Martine moli za ...

Mladić nastoji ne obazirati se na nju pa još zdušnije vježba. Na posjetku, ne mogavši više izdržati, odbrusi joj.

MLADIĆ: Koji kurac sad radiš?

REDOVNICA: Ništar.

MLADIĆ: Taj šum.

REDOVNICA: Ništar. Tilomi ne čini ništar. (Nastavlja krunicu.) Tilomi ne čini ništar.

MLADIĆ: Ma kakva buka jebote, zar ne možeš tiho? Redovnica nastavlja moliti, ali tiše, što još više razdražuje. Neka vrsta ritmičnog mrmlijanja. Mladić vježba i trudi se ne obraćati pozornost. Na posjetku je napadne.

MLADIĆ: Prestani!

Tišina.

MLADIĆ: Taj šum, taj tvoj šum. Zbog njega primjećujem. Primjećujem tišinu. Možda bi Pakao bio bolji od ovog. Možda je u Paklu buka, velika buka.

REDOVNICA: Vapji.

MLADIĆ: Pa i to je nešto.

REDOVNICA: Tiloti razpinju.

MLADIĆ: Možda ču bit' sam, jebo te.

REDOVNICA: U vike.

MLADIĆ: Isuse, pa mora da je bolje od ovoga.

REDOVNICA: Tamo ništar ni neg prilika od prošloga.

MLADIĆ: Drukčije. U Paklu će biti drukčije. Ja idem, idem u Pakao. Ideš sa mnom?

REDOVNICA: Vrazi bodu z vilami guzice.

MLADIĆ: Boli me kurac.

REDOVNICA: Vavik, u vike.

MLADIĆ: I ovdje imamo vječnost, barem neće biti isto.

Krene prema vratima.

MLADIĆ: Je l' ideš?

REDOVNICA: Nigdar već!

MLADIĆ: Ostaješ ovdje?

REDOVNICA: Pakal je strahotan.

MLADIĆ: I ovo je.

REDOVNICA: Ništar neg bol tamo ni.

MLADIĆ: Ovdje. Ovdje ima boli, bol ništavila, kao obamrla noga. Hajde. (Ispruži ruku.) Zajedno. Možemo zajedno.

Ona mu oprezno prilazi i uzima ga za ruku. Idu prema vratima. On je još uvijek nagovara. Kad dođu do vrata, on najedanput preuzima kontrolu i gurne je pred sebe.

MLADIĆ: Dame imaju prednost.

Vrata se naglo otvaraju otkrivajući tamnu siluetu muškarca, groteskan lik Viče:

ČUVAR: Nikadsenemijenja!

Mladić i Redovnica se uplaše. Pojavi se Čuvan. U rukama drži hlače i veoma glasno se obraća Mladiću.

ČUVAR: Nikad se ne mijenja! (Ude i normalnijim tonom obraća se Mladiću.) Nikad se ne mijenja! Vidio sam te. Dame imaju prednost! (Redovnici.) Nikad ne vjeruj muškarcu. Zar vas ništa ne uče u ovim samostanima?

Mladić i Redovnica su uzmaknuli.

MLADIĆ: A 'ko si ti, jebo te?

ČUVAR: Jebo?

MLADIĆ: Jebo!

ČUVAR: Jebo, niječ koju ne susrećem baš često. (Redovnici.) Iz srednjeg vijeka, zar ne?

MLADIĆ: Što?

ČUVAR (Redovnici): Poznata ti je ta riječ, je li? (Redovnica se sakrije iza Mladića.) Nema ti koristi. Ne s njim. (Pruža hlače Mladiću.) Čišćene parom.

Mladić uzima hlače.

MLADIĆ: Što?

ČUVAR: Zamusani balavac. Mrzim ljude koji umiru uneredeni.

MLADIĆ: O čemu ti to?

ČUVAR: Zaprljao si ih.

Mladić je neugodno.

MLADIĆ: Ma nisam. Nisam.

ČUVAR: Vješanje čudno djeluje na tijelo.

MLADIĆ: Nisam!

Mladić oblači hlače. Osjeća se bolje pa opet traži razjašnjenje od Čuvara.

MLADIĆ: 'Ko si ti, jebo te?

ČUVAR: Ne poznaješ me.

MLADIĆ: Ne pravi se pametan.

ČUVAR: Zašto ne?

MLADIĆ: Zato.

ČUVAR (Redovnici): Imaš li dovoljno hrane?

MLADIĆ: A kako to da ona jede?

ČUVAR: Tebe čiste parom.

MLADIĆ: Hoće li ti posrani žohari ikad prestati?

ČUVAR: Svidaju im se ovakva mjesta.

MLADIĆ: A kakvo je ovo mjesto?

ČUVAR: Nekima je znano kao Strava.

REDOVNICA: Dojde li z Neba ali Pakla?

ČUVAR: Nijednog i drugog

MLADIĆ: Koji kurac ti to sad znači?

REDOVNICA: Vide li Njega lice?

ČUVAR: Vidim ih ja sve, tko te točno zanima?

MLADIĆ: Strava, koji kurac ti to znači? Strava?

REDOVNICA: Bog.

ČUVAR: Popili smo zajedno pokoju čašicu.

MLADIĆ: Kakvo je to ime? Strava?

REDOVNICA: Kakova Njega prilika?
ČUVAR: Kao u Boga.
MLADIĆ: Tebi se obraćam.
REDOVNICA: Je li Otca mog prilika?
ČUVAR: Pa to je tvoj Otac, takoreći.
REDOVNICA: Mnim moga Otca.
MLADIĆ: E sad tu imam dvoje majmuna, jebo te. Strava? Što znači to?
ČUVAR: Solpe lpus.
MLADIĆ: I sad bi ja to kao trebao razumjet', je l'?
ČUVAR: On sam.
REDOVNICA: Hoćeš peljati tilomi k Njemu?
ČUVAR: Ne može.
REDOVNICA: U mojoj noći okretam tilomi zvizzdam i upirem oči k Nebu gori.
ČUVAR: Što ti činiš u svojim snovima tvoja je stvar.
MLADIĆ: Ne može te odvest jer ne postoji.
ČUVAR: Netko te nešto pitao?
MLADIĆ: Tako je to, ne možeš joj pokazati nešto što ne postoji.
ČUVAR: Vjeruješ li u Pakao?
MLADIĆ: Možda.
ČUVAR: Ako postoji Pakao, mora da postoji i Raj.
MLADIĆ: Ako si ga vidio. Vidio ovdje. Onda je sigurno i on mrtav, kao i mi, pa ako ga je prije bilo, sad ga nema, mrtav je. Bog je mrtav. Ništa, kao i mi, ništa.
ČUVAR: Ona više "Boga tražim", a on "Bog je mrtav".
REDOVNICA: Tilomi preklinja. Moreš me k Nebu peljati?
ČUVAR: Ne mogu.
REDOVNICA: Zač?
ČUVAR: Knjiga kaže da si griješila.
REDOVNICA: Ni neg o sebe, ni neg o sebe.
ČUVAR: Uzela si život.
REDOVNICA: Svoj.
ČUVAR: Svejedno ubojstvo.
REDOVNICA: Da bi Njega vidi, tilomi skapa da bi Njega vidi.
ČUVAR: Sama si se predala.
MLADIĆ: Da, ali kome?
REDOVNICA: Da bi Njega vidi.
MLADIĆ: Kome smo se predali?
ČUVAR: Očekivanju. Očekivanju društva.
MLADIĆ: Odjebi!
REDOVNICA: Tilomi Bogu pridadoh.
MLADIĆ: Nosa ga okolo k'o mrtvo pseto, "tilomi želi, tilomi treba".
Redovnica ga najedenput udari koljenom u jaja. On pada na pod stenjući. Čuvar i Redovnica promatralju ga sa zanimanjem. Nakon nekog vremena u stanju je govoriti.
MLADIĆ: Kučko! Nadam se da će te Bog izjebat na mrtvo ime. (Još uvijek leži na podu.) Jedino što sam ikad

učinio jest da sam umro.
ČUVAR: Jedino to nisi učinio.
REDOVNICA (pokazuje na Mladića): Odkle ovo govno?
ČUVAR: Iz stoljeća u kojem ima još više sranja nego u tvome.
REDOVNICA: Dođe li me kaznit?
MLADIĆ: Ja sam sredio svoju smrt, jesam!
ČUVAR: To je bio kolektivni zločin, nedovoljna briga. Društvo ti je bilo babica i krvnik.
MLADIĆ: Pronašao sam izlaz.
ČUVAR: E, pa sad znaš da nisi.
Čuvar prilazi svjećama i uređuje ih kao da su cvijeće. Mladić ustaje.
MLADIĆ: Očekuješ nestanak struje?
ČUVAR: Osvijetli svoj mrak.
MLADIĆ: Al' nije mrak.
ČUVAR: Unutra.
MLADIĆ: Gdje unutra?
ČUVAR: U tebi.
MLADIĆ: E, da, tamo je mrak, mrkli mrak, i što bi sad one tu trebale? Ha?
ČUVAR: Nije moje da kažem.
REDOVNICA: Tilomi umri da bi o vidi, ma sakrito je u vike.
MLADIĆ (Čuvaru): Kamo ćemo dalje?
ČUVAR: Dalje? Dalje od čega?
MLADIĆ: Od ovog? Kamo idemo poslije?
ČUVAR: Poslije. Poslije čega?
MLADIĆ: Prestani me zajebavat', što će se sad dogodit? Je l' moram platit?
ČUVAR: Platiti?
MLADIĆ: Platiti za to što sam učinio na kraju?
ČUVAR: Dalje. Poslije. Kraj. Dalje, poslije, kraj, riječi bremenite vremenom.
MLADIĆ: Ali, ja želim znati što slijedi.
ČUVAR: Pogledaj kamo je nju dovela želja za znanjem.
REDOVNICA: Ufat se u viru morala jesam, morala. *Mladić primjeti da su vrata otvorena i pokuša pogledati van.*
MLADIĆ: Ne vidim ništa strašno, nema plamena, nema vragova. Nema jauka!
ČUVAR: Što god možeš zamisliti. (Začuje se zvono. Čuvar krene da će otići.) Nečija duša traži svoje postojanje. *Mladić očajno korača amo-tamo. Udari nogom o zid a zatim se, očajan, spusti na pod.*
MLADIĆ: U pičku materinu, koji Pakao!
Mladić zarje glavu u ruke, a Redovnica odlazi do prozora.

Prizor 4

Mladić sjedi na podu s glavom u rukama. Redovnica gleda kroz prozor.

MLADIĆ: Dosadno za popizdit'. Dosadno mi je za

popizdit'. Dosadno za popizdit'.

REDOVNICA: Ima čovik na zemlji ki gleda zvizde s steklom?

MLADIĆ: Za popizdit' dosadno, dosadno, dosadno. *Ustaje i počne hodati amo-tamo njušeći.* Redovnica je prdhula a Mladić ne može odgonetnuti što smrdi.

REDOVNICA: Gleda zvizde s steklom.

MLADIĆ (*njušeći pod krevetom*): Vidim ja Zvijezde. Vidim ih ja, vidiš ih ti, i dosadne su za popizdit'. Dosadne za popizdit', isto k'o ti, isto k'o ovo mjesto.

REDOVNICA: Darži se čversto njih, prebiva mej njih.

MLADIĆ: A koji ćeš kurac gore? Misliš da nas pokušavaju ugušiti plinom? Ovo što smrdi?

REDOVNICA: I zlato.

MLADIĆ: Odjebil! Nema gore ničeg, ničeg, osim kamenja i rupa. Dosadno za popizdit'. Vido sam jednom na telki i dosadno je za popizdit'. Je l' i tebi smrdi?

REDOVNICA: Da, ti vide Nebo?

MLADIĆ: Samo kamenje. Kamenje i rupe. Rek'o sam ti, Raja ti nema, to ti je ko Djed Mraz. Izmišlen! Ma jebote otkud sad taj smrad? (*Uzrjana*) Što bi bilo kad bi bilo? Ma odakle, jebo te?

REDOVNICA: Od moje guzice. (*Zadigne halju i duboko udahne*.) Prdac ma ne i govno.

MLADIĆ: Odvratno, u pičku materinu.

REDOVNICA: Gdi je Otac moj?

MLADIĆ: Trune kao i svi mi ostali.

REDOVNICA: Ne!

Na Nebu je. Tilomi snilo toj.

MLADIĆ: Ja sanjam da mi je tijelo sat. Tik, kurac, tak.

REDOVNICA: Tilomi penja se skalam k zvizdami.

MLADIĆ: Ruke mi ispružene k'o kazaljke pred licem.

REDOVNICA: I tamo vide Njega lice.

MLADIĆ: Srce mi otkucava sekunde.

REDOVNICA: Ma tilomi ne znaje toj li je moj Otac na zemlji, ali moj Otac na Nebu.

MLADIĆ: Tik, kurac, tak. (*Ljuti se*) Prestani više s tim tvojim Ocem, u pičku materinu! Imam i ja jednoga i taj je za ništa.

REDOVNICA: Na Nebu je?

MLADIĆ: Ne! Idi k Vragu.

Pokazuje prema vratima.

REDOVNICA: Zač si sardit?

MLADIĆ: Začepi.

REDOVNICA: Bojiš se?

MLADIĆ: Ne!

REDOVNICA: Nigdar malo?

MLADIĆ: A čega da se bojim? Pa ovdje nema ničeg.

REDOVNICA: Mene strah se čversto darži.

MLADIĆ: Misliš da nas vide? (*Gleda u kutove ćelije ne bi li vidio kamere*) Misliš da nas sad gledaju? K'o ono na

fliperima? (*Viče u zamišljene kamere*) Gledate nas, je li! Gledate nas? Da vidite je l' smo se usrali. Koško smo već tu? Misliš da u Paklu ima Satova?

REDOVNICA: Samo ognja kriča, pečalna bol i djaval ki prdi.

MLADIĆ: Misliš da je sve puno malih vragova s rogovima i vilama. Glupost, neće bit' tako. Bit će sve puno murije i zatvorskih stražara i elektroda. I kad ti je vruće, pojačaju grijanje, a kad ti je hladno, onda ga smanje. Oglasí se zvono.

MLADIĆ: Netko pokušava saznati koliko je sati.

Prizor5

Mladić je u kutu i radi nešto što djeluje sumnjivo. Redovnica zamišljeno, ali usredotočeno gleda u kut stropa.

MLADIĆ: Ima li što?

REDOVNICA: Ništar.

MLADIĆ: Sigurno?

REDOVNICA: Jest.

MLADIĆ: Ništa?

REDOVNICA: Ništar.

Ulazi Čuvar.

ČUVAR: Ubijate vrijeme?

MLADIĆ: Jesam ti rek'o. Ha? Jesam ti rek'o! Doš'o si da vidiš što radim, je l' da?

ČUVAR: To što ovdje činiš tvoja je stvar, ne utječe ni na koga, osim na tebe.

MLADIĆ: Gledao si nas, sigurno si nas gledao.

ČUVAR: Nema potrebe.

MLADIĆ: Zar te ne zanima šta sam radio?

ČUVAR: Ne.

MLADIĆ: Pogodi.

ČUVAR: Nije važno.

MLADIĆ: Kopao sam izlaz. Ima tu jedan tunel. Skoro sam došao do izlaza. Skoro sam izašao. Skoro!

ČUVAR: Duša ti se prilijepila poput majmuna.

MLADIĆ: Što?

ČUVAR: Uhvatila se prestravljenog kao čovjek nad ponorom.

MLADIĆ (*tjeskobno*): Zar je ne vidim? (*Počinje se otre-sati i kao da se nešto prilijepilo uz njega*) Zajebavaš me?

REDOVNICA: Jesu počale muke?

MLADIĆ: Ona je bolesna, znaš, bolesna, jede žohare i prdi.

ČUVAR: Mora izbaciti grijehe koje je pojela.

MLADIĆ: Ali, kako smrdi.

ČUVAR: U ono vrijeme zlo je vonjalo.

REDOVNICA: Ki su grisi?

ČUVAR: To pitanje se važe.

MLADIĆ: Ne razumijem.

ČUVAR: Riječi?

MLADIĆ: Nemaju smisla.

ČUVAR: U tome je ljepota riječi. Nasilje je nepotrebno kada postoje riječi. Je li tvoj život imao smisla?

MLADIĆ: Mislio sam...

ČUVAR: ... Da će smrt donijeti smisao.

MLADIĆ: Nisam to mislio reći.

ČUVAR: Preduhitrujem.

MLADIĆ: Eto ga opet! Opet sereš.

ČUVAR: Ima neke osame u riječima bez smisla, liturgija u pretpaklu.

MLADIĆ: Prestani, prestani! Zar nije dosta što ste me strpali ovdje?

ČUVAR: Ograničava te nedostatak vizije.

MLADIĆ: Eto ga opet! Koji ti kurac to sad znači?

ČUVAR: Tu su ti vrata. Zašto ne odeš kroz vrata.

MLADIĆ: Ne idem van.

ČUVAR: Zašto ne?

MLADIĆ: Rekla mi je.

ČUVAR: Srednjovjekovna mašta veoma je bujna.

MLADIĆ: 'Oćeš reć' da ga nema?

ČUVAR: Možda nema.

MLADIĆ: Nema ga.

ČUVAR: Saznaj.

MLADIĆ: Časnu riječ. 'Oćeš reć' da je sve izmisnila. (Okreće se Redovnici.) Sve si izmisnila?

REDOVNICA: Nisam!

MLADIĆ: I ne postoji.

ČUVAR: Saznaj.

Mladić priđe vratima.

MLADIĆ: Je l' ovo neki trik?

ČUVAR: Zar izgledam kao madioničar?

Mladić otvara vrata i oprezno gleda van. Zatim zakorači preko praga. Istog trena vršne, utrči natrag u ćeliju do kreveta i prekrje glavu dekom. Čuvar se nasmije.

ČUVAR: Pakao je postao gori tijekom stoljeća, je li? (Redovnici.) Pitaj ga, pitaj ga kako je tamo.

Čuvar odlazi.

REDOVNICA: Govori, molim. Vide li ljude na mukah? Vide li oganj? Tilo ti rasteču vrazi? Govori. Udri li vrag na te, razdre ti put?

Mladić ostaje pod dekom.

MLADIĆ: Nije to, nije to, ne razumiješ, gore je, puno gore. Ne izlazim više, nikad više. Nikad više.

Redovnica se smjesti na krevet uz njega.

MLADIĆ: Ne mogu nas prisiliti, je l' da ne mogu? Ne mogu nas prisiliti.

Prizor 6

Redovnica i Mladić pokušavaju utrkivati žohare. Mladić svoga uz velike poteškoće pokušava zadržati na pravoj crti.

MLADIĆ: Ovo je totalni kretenizam! (Šutnja.) Kretenizam! Tamo! (Pokazuje prema cilju.) Ma tamo, idiote glupi, crni, tamo! Pa jebo te koliki bi treb'o bit? Svugdje, kurac, samo ne tamo! (Pokušavajući ga usmjeriti natrag na stazu) Gubitnik. I ja dobijem gubitnika, ma daj!

REDOVNICA (gleđajući kako njezin žohar ide u dobrom smjeru): Duša u bigu, gonjena željom, njene nožice...

MLADIĆ (njegov žohar ide u pogrešnom smjeru, prema krevetu): ... Ma ne tamo, kretenu glupi, ne tamo! (Žohar odlazi pod krevet, a Mladić ga slijedi.) Bez smjera, bez ambicije!

Mladić se ponovno pojavi, malodušan.

REDOVNICA: Moj kukac je pobijedio!

MLADIĆ (nagazi žohara): E, sad nije.

REDOVNICA: Bog ne jadaje svo vrime, videć čarno svih stvari, Bog ne kriče na priliku Pakla, darhteć kako pali anjel, ti jesu više zal od Pakla, više zal.

Mladić snažno urlikne i journe na nju, pritisne je uza zid, a zatim je zavrти. Vrte se sve brže i brže, a Mladić povremeno urlikne, dok na posljetku ne padnu na pod. Nakon duge šutnje.

REDOVNICA: Padajući u vike, u vike padajuć.

MLADIĆ: Ono čega se plasiš.

Čega se najviše plasiš.

To dobiješ. To je to.

Ničeg drugog nema.

Nikad ga nećeš vidjeti, nikad.

REDOVNICA: Ne!

MLADIĆ: Smrt je jako duga, kad bi mog'o srat' da se malo razlomi.

REDOVNICA: Utroba mi pripuna kukac, ma ne prodri ništar jedan kroz guzicu.

MLADIĆ: Kad bi mog'o ovo mjesto natrpati govnima, mog'o bi ih brojati.

REDOVNICA: Tilomi čuti jih gdi miču se amo-tamo, ma ništar ni u tarbuhi mi za nji, prazan biše dugo pri neg umrih.

MLADIĆ: Hrpe govana, jedno sranje svakog dana, ili su dva, duljine govna.

REDOVNICA: Svit mi vrti se.

MLADIĆ: Pa i tako se zemlja okreće.

Mladić ustane. Dok ustaje, gleda Redovnicu koja leži na podu i kao da je viđi prvi put. To je prvi put da shvaća kako je ona žena.

MLADIĆ: Mislim da bi te treb'o poznavat', mislim da bi ti treb'o znati lice.

Dok je gleda, iznenada se opet pojavi Čuvar. Nosi spravu za mjerjenje na kotaču, onaku kakvu se nalazi na štapu i koja škljocene kada prijeđe jedan jard.

ČUVAR: Proziran!

Mladić ustane.

ČUVAR: Proziran.

MLADIĆ: Što je sad?

ČUVAR: Tvoj um.

MLADIĆ: Što je s njim?

ČUVAR: Što je na njemu?

Čuvar krene mjeriti čelju spravom za mjerjenje, brojeći za sebe.

MLADIĆ (stane pred njega): Što radiš?

Čuvar se zabuni u brojenju pa se vraća do zida.

ČUVAR: Zdravlje i sigurnost. (Ponovno počinje mjeriti, brojeći za sebe. Stiže do Mladića, koji mu stoji na putu.) Deset, upamti deset.

Zaobilazi Mladića i nastavlja mjeriti. Mladić se okrene i slijedi ga.

MLADIĆ: Reko' što radiš?

ČUVAR: Jedanaest. Što sam ja tebi rekao?

MLADIĆ: Zdravlje.

ČUVAR: Koji sam ti broj dao?

MLADIĆ: Ne znam, nije me briga, što radiš? Mislio sam da mjere tijelo, a ne prostoriju.

Čuvar počinje mjeriti u drugom smjeru, a Mladić ga i dalje slijedi. Redovnica još uvijek leži na podu. Čuvar prijeđe kotačem preko nje.

ČUVAR: Gadni tipovi mogli bi te iskoristiti tu dolje, zar vas ti samostani ništa ne uče.

REDOVNICA: Tilomi vrti se.

MLADIĆ: Rek'o.

Čuvar stiže do kraja i počne nešto računati, ne obraćajući pozornost na Mladića.

MLADIĆ: Reci mi, nestao sam, jel?

ČUVAR: Proziran. (Ureduje svijeće, i ovaj put kao da se radi o cvijeću.) Mogla bi se još jedna ugurati. (Mladiću.)

Trebalо bi biti u redu, da, da.

MLADIĆ: Što? Što smišlaš?

ČUVAR: Imo mesta za još jednog.

MLADIĆ: Ovdje?

ČUVAR: A gdje drugdje?

MLADIĆ: Još jedan ovdje, ma ti se šališ, pa ima samo jedan krevet!

ČUVAR: Spavaš li?

MLADIĆ: Prenatrpavanje, to je prenatrpavanje.

ČUVAR: Sve sam izračunao, sve je u granicama propisanog. Strava je veoma popularno mjesto, posebno sada.

MLADIĆ: Ne možeš to učiniti, ne možeš. Još jedan i izludjet će.

ČUVAR: Stanje tvog duha tvoja je stvar. Nije moje da prepoznajem kajanje.

Čuvar se vraća svjećama i nježno razmiče dvije svijeće koje su već tamo. Zazvoni zvon.

MLADIĆ: Ovdje će bit k'o u masovnoj grobnici. To nije zdravo.

Redovnica se uspravila. Mladić odlazi k njoj po potporu.

MLADIĆ: Dovodi nekog drugog ovdje k nama, nekog drugog.

REDOVNICA: Ko drugog?

MLADIĆ: Jednog od nas, još jednog od nas, još jedno tijelo ovdje, bit ćemo stisnuti k'o sardine.

REDOVNICA: Ko tilo? (Čuvaru koji odlazi). Kog?

MLADIĆ: Pitala te je nešto, koga?

ČUVAR: Ja znam, a vi možete zamišljati.

MLADIĆ: Da zamišljamo?

ČUVAR: Strah koji želite ili želju koja vas straši.

MLADIĆ: Ništa mene ne straši.

ČUVAR: Tvoje riječi te odaju. Ništa se ne mijenja, naučiš gubiti nadu, funkcionirati između akcije i smrtnog hropca, u strahu od života, strahu od smrti. U stravi.

Objesen.

Osuden čuvati krhku ravnotežu.

Čuvar odlazi.

Prizor 7

Mladić pokušava pomaknuti krevet. Redovnica stoji sa strane i ne može se odlučiti da li mu pomoći ili ne.

MLADIĆ: Možemo nešto promijeniti.

REDOVNICA: Tilomi mni kako ne.

MLADIĆ: Zašto ne?

REDOVNICA: Bit će gnjivan.

MLADIĆ: Pa što onda. (Sa naporom vuče krevet.) Hajde, pomozi.

REDOVNICA: On govori s Bogom.

MLADIĆ: Pa što onda, kurac, nek' se jebu svi skupa.

REDOVNICA: Ne moj Bog.

MLADIĆ: Neće ti on doći ovdje, 'očeš pomoc' ili ćeš samo tako stajat'.

Redovnica sjeda na krevet kako bi sprječila da ga pomakne.

REDOVNICA: Ne smiš micat njega, ne smiš micat ovo! Bit će gnjivan, tilomi nigdar vidit neće Otca mi.

MLADIĆ: Pa što ti još treba? Što? Ti ne samo da si mrtva, ti si i glupa, ništa nije vrijedno toga. Ne shvaćaš, je l' da? Ako nešto ne promijenimo, ostat će ovako zauvijek, zauvijek. Moj život je bio takav, neću da i ovo bude. Čula si ga.

REDOVNICA: Nadijam se Njega vidi.

MLADIĆ: A za koji će ti to kurac? Ajde reci mi, što će ti to?

Duga stanka.

REDOVNICA (urla): "Otkud znam, u pičku materinu".
(Stanka.) Ma tilomi želi toj dugo vrimena.

MLADIĆ: Moramo nešto promijeniti. Uhvati drugi kraj.

REDOVNICA (ustaje i počinje vući krevet): Ovo ni lahko.

MLADIĆ: Samo nastavi.

Muče se s krevetom dok ne dođu do vrata. Krevet smještaju poprijeko ulaza.

MLADIĆ: Eto ga. Zabarikadirali smo se, fino smo se zabarikadirali. (Skoči na krevet.) Hajde, sjedni tu, treba nam težina, jak je k'o bik. (Mladić je uzbudjen i slavodobitan.) Jesmo ih prešli, ha, sve skupa. To će im pokazat', kažem ti ja.

REDOVNICA: Kom pokazati?

MLADIĆ: Ššš! Čujem nešto, dolazi, dolazi.
Čekaju, ali ništa se ne događa.

MLADIĆ: Doći će, doći će on, a ja ču mu reći "odjebi, nema mjesta, nema ovdje mjesta".

REDOVNICA: Tako je govorio oni u svratištu.

MLADIĆ: E, da, to često kažu.

REDOVNICA: A on biše Krist Isus.

MLADIĆ: E, pa takvi nam ovdje sigurno ne trebaju.
Redovnica je neko vrijeme gledala preko ruba kreveta i sada opazi nešto. Krene kao da će sići s kreveta.

MLADIĆ: Čekaj malo, kamo ćeš? (Shvaća za čime je krenula.) A, ne! To ne, ne opet to, ne ovdje, ne uz mene. Moraš ostat' ovdje.

REDOVNICA: U vike?

MLADIĆ: A što se drugo može? Slušaj!

REDOVNICA: Ništar.

MLADIĆ: Stići će on, doći će, a kad dođe!

Tišina.

MLADIĆ: Promijenili smo nešto, jesmo, krevet je bio tamo a sad je ovdje.

REDOVNICA: Ma ništar neg toj.

MLADIĆ: Ali, bio je tamo.

REDOVNICA: Tamo pri.

Ugleda još jednog žohara. Naginje se preko ruba kreveta pokušavajući ga uhvatiti.

MLADIĆ: Ne!

REDOVNICA: Tilomi preklinja!

MLADIĆ: Ne!

REDOVNICA: Jednoga.

MLADIĆ: Možda dode dok si dolje.

REDOVNICA: Tilomi izglađnji.

MLADIĆ: Ajde onda. Al' ako samo počneš prdit'.

Skoči s kreveta za žoharom.

MLADIĆ: Čujem ga!

Redovnica skoči natrag na krevet sa žoharom i ponudi ga Mladiću.

MLADIĆ: Odjebi!

Čekaju, osluškujući.

MLADIĆ (uzbuđeno): E jesmo ga ovaj put, jesmo gal Čekaju i čekaju.

REDOVNICA (iznenada poviće): Izneste sve martve!
Izneste sve martve!

MLADIĆ: Začepi!

REDOVNICA: Izneste sve martve!

MLADIĆ: Ma, o čemu ti to?

REDOVNICA: Izneste sve martve! (Sjeda na prednji dio kreveta kao da vozi kola.) Izneste sve martve!

MLADIĆ: Ma, što ti tu izvodiš, jebote?

REDOVNICA: Človik ki sakupljaše martve na kolam, njega lice biše pokrito s čarnim pokrovom da ga ne bi vidit. Tilomi mniše ti je Bog. Ma neki reče Bog je Otac moj, ter tilomi tad znade, moj Otac skrije se od mene. Tišina

MLADIĆ: E, mora da su se sad svi uzmivali. (Viče.) Ajde govnari, dodite vidjeti što smo učinili! Ajde! (Lupa po vratima.) Ajde!

Redovnica ugleda još jednog žohara i nagne se. Mladić je zaustavlja.

REDOVNICA: Tilomi ništar ne čini.

MLADIĆ: Ne miči, neće nas preći, neće pobijediti. Zar ne vidiš, nije došao jer zna. Zna što smo učinili i ne želi da znamo da smo pobijedili. Morat će jednom doći'.

REDOVNICA: Zač?

MLADIĆ: Morat će i gotovo.

REDOVNICA: I onda ča?

MLADIĆ: A onda ćemo vidjeti. Sredit ćemo ga, pokazat ćemo mu, promijeniti nešto. Promijeniti nešto. Mladić osluškuje na vratima. Redovnica pogledom traži žohare.

Prizor 8

Još uvijek su oboje na krevetu, ali sada su krajnje rezignirani. Jer prošlo je dosta vremena. Odjednom, kroz novi ulaz koji se otvara na drugom dijelu zida, pojavi se Čuvar i prepadne ih. U ruci mu je pismo.

MLADIĆ: Odakle si se sad stvorio, jebo te?

ČUVAR: Odavde.

MLADIĆ: Zablokirali smo vrata! Zablokirali smo ih!

ČUVAR: Ne!

MLADIĆ: Jesmo! Jesmo, jebo te!

ČUVAR: E, pa ovdje niste.

REDOVNICA: On je Bog.

ČUVAR: Ne tvrdim da je tako.
Podigne pismo u ruci. Redovnica ga krene uzeti.

MLADIĆ: Ne uzimaj ga.

REDOVNICA: Zač?

MLADIĆ: Nemoj i gotovo.

REDOVNICA: Zač?

MLADIĆ: Rek'o sam ti nemoj.

REDOVNICA (Čuvetu): Za me je?

ČUVAR: Moglo bi biti.

REDOVNICA: Za me od Boga.

MLADIĆ: Gore od noža.

Redovnica uzima pismo.

MLADIĆ: Udari te i u tijelo i u glavu.

ČUVAR: Eto nekoga tko je uhvatio stvarnost za muda.

MLADIĆ: A tebi je ovo stvarnost?

ČUVAR: Na razmedj. Mogućnosti su razne.

REDOVNICA (pokazuje na pismo): Ča znači toj?

ČUVAR: Tako stvari stope. Tako i nikako drugačije.

MLADIĆ: To kažeš ti, a 'ko kaže da ti moramo vjerovati?

ČUVAR: Veoma jednostavno, zar ne? Vaš problem.

MLADIĆ: Rješio sam ga.

ČUVAR: Jesi li?

MLADIĆ: Jesam!

ČUVAR: Kako?

MLADIĆ: Umro sam.

ČUVAR: Govoriš s takvim uvjerenjem.

MLADIĆ: Odjebi! Odjebi, nema to veze s tobom.
Redovnica se vraća na krevet s pismom.

REDOVNICA: Možda je od Boga, možda kaže...

MLADIĆ: ... Nemoj ga čitat', nemoj.

REDOVNICA: Tilomi mri da zna.

Mladić joj pokuša istrgnuti pismo iz ruke. Ne uspijeva.

ČUVAR (promatraljući ih, odjednom prasne u smijeh): Sović i Mačkica.
Odlazi.

REDOVNICA: Zač si ti mudar; zač si ti mudar u svih stvari, a tilomi ludo? Tilomi gladju umorih da bi vidit teg človika, morebit...

MLADIĆ: ... Jesi li ikada vidjela nešto gdje su riječi, velike riječi, nanizane kao niti nekog finog uzorka bez početka i bez kraja, kao neka čarolija. Ljudi koriste riječi da zaplaše, koriste ih da povrijede!

REDOVNICA: Nekoje su svitla lika, morebit reče samo jednu, hćer.

MLADIĆ: Ti si opsjednuta.

REDOVNICA: Možda su riči ključ.

MLADIĆ: Da te zaključaju.

Redovnica skuplja snagu i hrabrost za otvaranje pisma.

Mladić sjedi pokraj nje i nastoji ne gledati je, no napet je, pognute glave i pogubljen. Ona otvara pismo i čita. Zatim jaukne i očajno ga baca. Šutnja.

MLADIĆ: Onda?

REDOVNICA: Ništar.

MLADIĆ: Prazno?

REDOVNICA: Ništar.

MLADIĆ: Bez riječi?

REDOVNICA: Ništar.

Mladić prilazi pismu, skuplja hrabrost i uzima ga. Otvara ga, čita i odjednom prasne u smijeh. Redovnica plače.

MLADIĆ: Od Boga je, to je sigurno, od Boga, samo bi Bog mogao napisati takvo pismo, samo je Bog toliko učen, samo Bog može sve to reći u jednoj riječi, riječ koja toliko boli.

Mladić pogleda pismo, a zatim Redovnicu. Baca pismo na krevet, a zatim zagrli Redovnicu.

MLADIĆ: Oboje smo pogriješili. Ja sam mislio da je mrtav, ti da je dobar; nije on mrtav nego samo nije ono za što ga prodaju, pseto od Boga, veliki jebeni Doberman.

DRUGI ČIN

Prizor 1

Držeći je u naručju, Mladić Redovnici počne recitirati "Sović i Mačkicu". Krevet počinje podsjećati na brod. Dok recitira pjesmu, Mladić zavodi Redovnicu skidajući joj veo i ljubeći je. Kroz cijeli drugi čin čuje se zvučna kulisa. Važno je da zvuk postupno postaje sve glasniji i istodobno jasniji. U početku je to nestvaran zvuk - mogu to biti zvukovi zatvora ili zvuk mora. U sceni oluje on doseže krešendo. Nakon zamračenja, kada nastupi tišina, veoma je jasno da se radi o zatvorskim zvukovima, te da su prethodnu buku sačinjavali isti ti zvukovi, samo iskrivljeni. Zazvoni zvono, a Mladić počne primjećivati zvučnu kulisu. Misli da zvuk dopire izvana i uzbudi se. Krevet više ne podsjeća na brod. Mladić stoji pored vrata i osluškuje. Postaje uzbudjen. Krevet još uvijek blokira prolaz.

MLADIĆ: Jebo te, pa tamo vani je pobuna. Pobuna, jebo te!

Odmiče krevet od vrata.

MLADIĆ: Pobuna, jebo te!

REDOVNICA: Ča činiš?

Mladić ne obraća pozornost na nju te i dalje pokušava pomaknuti krevet. Ona sjeda na krevet kako bi ga sprječila. Za vrijeme sljedeće prepirke veoma su blizu jedno drugom.

REDOVNICA: Ča činiš?

MLADIĆ: Vani je pobuna. Možemo rasturit' ovo mjesto, možemo rasturit' Stravu.

REDOVNICA: Ne hodi s mista ovog.

MLADIĆ: Zašto ne?

REDOVNICA: Tiloti vide priko vrat, tiltoti vide hudih stvari.

Mladić se odjednom sjeti što je bio i okljeva.
MLADIĆ: Više nije tako, ono što čujem nije ono što sam bio, sad je drukčije.
REDOVNICA: Sa Stravom iz nutri se spori ili boj ćeš zgubiti, ništar ni priko tih vrat. Strava u tebi je, od ovud je razdri, od ovud se bori s njej.
MLADIĆ: A otkud ti sve to znaš?
REDOVNICA: Tilomi mašte imade. Stvar ku svit tvoj ne darži vridnu, skriju ju od vas. Ku priliku moreš stvorit? Tiloti martvo je za čuda i čari. Ko videnje ti je u životu? Nišć, život ti je vas u govna zakopan. Tvoj svit ne mni vridnu tu čar od uma, ne zgledite anjela na putu.
MLADIĆ: A kakve koristi pretvarat' se, to je za malu djecu.
REDOVNICA: Mašta ni hin, ni stvar ka se posere kako govno, neg stvar ka stvari sve na svih svit. Nitkore ne vidi zvizde nit pritvori sumpor u zlato neg mašta to pri stvari. Mašta je ka pokreće život. Ča vide iza ti vrat? Ča ti taku bol dade?
MLADIĆ: Ništa. To sam bio, ništa, zauvijek, zauvijek ništa. I traje i traje, zauvijek, jednostavno ništa. Pakao je ništa.
REDOVNICA: Strava u tebi je, tuj hodi s njom u boj. Ne moreš prominit stvari jasle potežuć nit vrime mireć s svojim govnam. Ma kad tilo ti zagrlji me, zamislili bol moju. Neč se promini.
MLADIĆ: I ti si to osjetila?

Prizor 2

Redovnica i Mladić ponovo su na brodu. Sjede jedno pokraj drugog i gledaju u otvoreno more.
MLADIĆ: Sović i Mačkica.
REDOVNICA: Adam i Eva.
MLADIĆ: Cruise i Eden. Kuda?
REDOVNICA: Ni važno.
MLADIĆ: Nekud.
REDOVNICA: Nek vitar bude prid nami.
MLADIĆ: Vidiš li išta?
REDOVNICA: Ništar, tilomi ne vidi ništar.
MLADIĆ: Kojim putem da idemo?
REDOVNICA: Ti put je u vike. Ni koga za pitat.
MLADIĆ: Nikog.
REDOVNICA: Ni Boga čak.
MLADIĆ: Narocito ne njega.
REDOVNICA: Samo ti i tvoji.
MLADIĆ: Možemo odlučiti.
REDOVNICA: Niz vitar?
MLADIĆ: Križaj.
 Redovnica povlači ruku po moru.

MLADIĆ: Mora da nešto tražimo?
REDOVNICA: Ne.
MLADIĆ: Ili nešto traži nas. Možda ćemo nanjušiti. (Brod plovi sve brže. Mladić uzima držak kormila kako bi ga obuzdao.) Vjetar s boka. Ravno.
REDOVNICA: Vitar tilomi tira.
 Nosi me tja.
MLADIĆ: Koliko traje ovo?
REDOVNICA: Ti put je u vike.
MLADIĆ: Ako je ovo zauvijek, što da radimo?
REDOVNICA: Izvidi svoj život.
MLADIĆ: To neće potrajati.
REDOVNICA: Preiši dušu.
MLADIĆ: To mi ne zvuči dobro. (Ugleda nešto.) Eno, eno tamo! Vidim kopno! Eno kopna!
REDOVNICA: To je mesto života, svitovnih stvari, ni za take ki smo mi.
MLADIĆ (počinje mijenjati smjer plovidbe): Plovi prema svjetlu.
REDOVNICA (pokušava usmjeriti brod na stari smjer): Na rub su znameni niki, ti znameni smart skazuju, ta svitla ne najdu nas.
MLADIĆ (čvrsto držeći kormilo): Samo pravo.
REDOVNICA: S vitron se svituj.
MLADIĆ: Plovi protiv vjetra.
REDOVNICA (još uvijek se bori s Mladićem): Tvoj put zacrtan je, pridaj se smarti.
MLADIĆ: Ali, ako vidimo život?
REDOVNICA: Zač si onda odabro ostaviti ga?
MLADIĆ: Ništa me nije zadržavalo. Mogli bismo samo otici i pogledati. Ako nam se ne svidi.
REDOVNICA: Uzkarsnuće teško je.
MLADIĆ: Daljina je ništa.
REDOVNICA: Ko'ko duboka je duša?
MLADIĆ: Samo sam trebao nekog. Što je ono, jebo te? Mladić pokazuje prema nečemu u moru.
REDOVNICA: To je glava, glava ka zadrži stravu, a oči neč sude. Iznenadi je smart?
MLADIĆ: Bit će prije da je život.
REDOVNICA: Brez mašte.
MLADIĆ: Žrtva izbora.
REDOVNICA: Njega lik negodu skaže.
MLADIĆ: A ti ne bi?
REDOVNICA: I traži govoriti.
MLADIĆ (prestravljen): Govoriti?
REDOVNICA: Gledi u očima mu prezir čovičanstva.
MLADIĆ: SOS.
REDOVNICA: Jasno govoriti?
MLADIĆ: Spasi Oče Sinove.
REDOVNICA: Vazmi ju.

MLADIĆ: Ne znamo gdje je sve bila.
REDOVNICA (*Mladić iskače iz broda.*): Primi se mene!
MLADIĆ (*korača prema glavi*): Hodam po vodi, vidiš, hodam po vodi.
Gdje je nestala? Ode glava.

Prizor 3

Dok se Mladić mota po vodi, poput sjene pojavi se Čuvar s još jednom svijećom. Mladić se sudari s njim i "brod" nestane.

MLADIĆ: Tonem!

ČUVAR: Nesreća?

Mladić pogleda svoje hlače.

MLADIĆ: A tamo u šumi

stajala je svinja, s prstenom u nosu.

ČUVAR: Koja misao.

Čuvar pride svijećama i počne ih uređivati kao da pravi mesta za još jednu.

MLADIĆ: Doš'o je po nas, nisi nam ništa rek'o.

ČUVAR: Može ponovno?

MLADIĆ: Nisi rek'o da ga očekujemo.

ČUVAR: Još nije stigao.

REDOVNICA: Oni brod, on o brodu govori.

ČUVAR (*ne razumije*): Dobro.

MLADIĆ: Bio je tu.

ČUVAR: Zamisli.

MLADIĆ: Znaš li kamo nas vodi?

ČUVAR: Ovako napamet, kamo god želite.

MLADIĆ: U zemlju? U zemlju

gdje na stablimagongovi vise.

ČUVAR: U granicama razuma.

MLADIĆ (*ode pogledati što radi Čuvar*): Zašto to radiš?

ČUVAR: Za drugog, njegova duša prva je stigla.

MLADIĆ: Je li mora na put?

ČUVAR: Iz pepela u pepeo.

MLADIĆ: Na našem brodu nema mesta.

ČUVAR: Njegova bit nema srži. Iznad sebe same.

Skočio je pod vlak, glava mu je dezertirala.

REDOVNICA: Vidismo.

MLADIĆ: Svetlo.

REDOVNICA: Njega glavu! Splovi pokraj nas.

MLADIĆ: Mrtva glava, bačena u more.

ČUVAR (*sarkastično*): More Očaja.

MLADIĆ: Je li se tako zove ovo mjesto?

ČUVAR: Metafora, sinko, metafora za ...

MLADIĆ: ...Vidjeli smo mi tu tvoju "foru".

ČUVAR: Baš kao da ste iz srednjeg vijeka.

REDOVNICA: Očaja lik.

MLADIĆ: Tužan slučaj.

ČUVAR: Kao i svi vi. Predani smrti. On se unaprijed odrekao svoje duše, pa možete očekivati...

MLADIĆ: ... Neće nas biti. Otići ćemo.

ČUVAR: On će to primjetiti.

MLADIĆ: Otići prijeko.

REDOVNICA: Ma.

MLADIĆ: Vjeruj mi.

ČUVAR: Ma ti se zajebavaš! A kamo je nestalo "kurac ovo, jebo ono", dosadno i ništa. Otkud ti ovaj ritam? Plutaš li ti to prema nekoj filozofiji?

MLADIĆ: Jesi ikad bio na brodu?

ČUVAR: Brodu luda, Brodu smrti i Brodu...

MLADIĆ: ... Reci tom drugom neka samo izvoli u Stravu, mi odlazimo.

ČUVAR: Brinem se o vašim dušama, duboko sam ih zasadio.

MLADIĆ: Daj ih drugima, mi putujemo bez prtljage.

REDOVNICA: Mi išćemo dalje.

ČUVAR: Boga?

REDOVNICA: Njega ne!

ČUVAR: Tvoj oca?

REDOVNICA: Njega ne!

ČUVAR: Što se dogodilo?

REDOVNICA: Neč je nanjušio.

MLADIĆ: Govno božje.

REDOVNICA: Neč oštro.

ČUVAR: Putujete poput šupljih ljuštura bez duša.

MLADIĆ: Dobro.

ČUVAR: Visite o niti.

MLADIĆ: Riskirat ćemo.

ČUVAR: Opasno je to što smjerate. Sada se vratiti.

MLADIĆ: Još bolje.

ČUVAR: Postoji jedna točka između... mora i neba, Raja i Pakla, života i smrti. Gdje krhotine života nošene tokom susreću more i moraju sve pustiti. Ako ne uspijete prijeći taj sprud, tonete bez duše.

MLADIĆ: More je puno duša, ulovit ćemo jednu ako treba. Odjebi! Imamo mi prečeg posla.

Čuvar podigne odbačeno pismo i čita ga.

ČUVAR: Vidim, spominju te u dopisima.

Odlazi zviždeći i odnosi pismo.

Prizor 4

Redovnica i Mladić vraćaju se na brod.

MLADIĆ: Nategni jedro!

REDOVNICA: Čutiš se prazan?

MLADIĆ: Pun.

REDOVNICA: Tilomi isto.

MLADIĆ: Pa zašto onda pitaš?

REDOVNICA: Bezdušan znači prazan.
MLADIĆ: Duše su kao okovi. Sputavaju te.
REDOVNICA: Nekoje nam svitle put.
MLADIĆ: Možemo vidjeti po onom drugom.
REDOVNICA: Njega svitlo nejako se bori.
MLADIĆ: Očito ne valja.
REDOVNICA: Ta mračnost zgubit će nas.
MLADIĆ: Na kopnu je svjetlo.
REDOVNICA: Ko ime nosi ovi brod?
MLADIĆ: Riječi ništa ne znače.
REDOVNICA: Ucrtano na bok.
Nagnje se preko ruba da vidi.
MLADIĆ: Zar je važno?
REDOVNICA: Tilomi pita se.
MLADIĆ: Hoće li nam ime reći koliko dugo?
REDOVNICA (čita): Strava ni.
MLADIĆ: Čvrsto se drži, skrećemo!
REDOVNICA: Tilomi bljuvat hoće.
MLADIĆ: Ma neće.
REDOVNICA: Hoće!
MLADIĆ: To ti je od svih onih žohara.
Redovnica povrata. Mladić je vidi.
MLADIĆ: Odvratno! Te noge.
REDOVNICA: Sade sam do istine očišćena, ni kukac, ni duše, sud.
MLADIĆ: Za napuniti?
REDOVNICA: Ča mniš?
MLADIĆ: Samo predlažem.
REDOVNICA: Međ raljama smrti.
MLADIĆ (počinje skidati hlače): Čovjek koji visi umire spremam. (*Miluje joj tijelo.*) Mogao bi te jebati godinu i jedan dan.
REDOVNICA: Ča je vrime?
MLADIĆ: Moja potreba.
Redovnica promatra njegov vrat.
REDOVNICA: Zač ti je na vrat znak od riči?
MLADIĆ: Moj znak.
REDOVNICA (čita): "Ovdje reži."
MLADIĆ: To tražim od svijeta.
REDOVNICA: Zgodi li se takoj?
MLADIĆ: Samo su me pustili da si vežem konop oko vrata i zaključali vrata.
REDOVNICA: Zač na tilu?
MLADIĆ: Da svi znaju što mislim. Oduzima moć.
REDOVNICA: Krist biše ljubvenik ki sam ga se odrikla.
MLADIĆ: Ja mogu hodati po vodi.
REDOVNICA: On na rukah nosi znak.
MLADIĆ: Njega otpiši, spetljao se s Marisol.
REDOVNICA "Ovdje reži" su riči?
MLADIĆ: Očaja.
REDOVNICA: Um mi pita se, jesu naši puti prilika

jedan drugom? Išćemo li isto?
MLADIĆ: Koliko će trajati?
REDOVNICA: Vrime je u prkos.
MLADIĆ: Osjećam se življim.
REDOVNICA: Toj znanje neč skazuje.
MLADIĆ: Što?
REDOVNICA: Ča išćeš na putu.
Ponovo je miluje po tijelu.
MLADIĆ: O draga Mačkice, kako si mi lijepa. Ja te volim više od svega!
REDOVNICA (uzmiče): Tvoj put je za jednoga.
MLADIĆ: Ne ideš bez mene!
REDOVNICA: Ne ču ja hoditi, tilomi čuti neč, neč životno, oživljenje puti, plam ki ni ugašen.
MLADIĆ: Žudnja!
REDOVNICA: Tilo ko je živo ne more jebat ki su martvi, toj oživljenje čuti gorkost života. More ovo bez daha je hraneć martve. Neverom diže se strast za životom.
MLADIĆ: Možemo zajedno.
REDOVNICA: Tilomi leži s martvimi i mora plavati z njima dušam, ti prelaz je tvoj. Hodit ču do ruba, moj pokrov jidrit će te priko.
Mračnje je i vjetar je jači. Diže se oluja a Redovnica i Mladić s mukom upravljaju brodom. Redovnica je jarbol i jedro. Mladić je za kormilom, ali hoće da Redovnica skrati jedro zbog oluje koja se pojačava.
MLADIĆ: Ispravi! Ispravi!
REDOVNICA: Dušami bolna je!
MLADIĆ: Protiv vjetra.
REDOVNICA: Gdi je?
MLADIĆ: Osjeti ga.
REDOVNICA: Svugdi?
MLADIĆ: Ispravi.
REDOVNICA: Vitar mi pokrov kako pljev raznosi.
MLADIĆ: Samo traži smjer.
REDOVNICA: Uši mi sliše okov, okov dušah.
Bore se s olujom.
MLADIĆ: Samo nastavi tako. Uperi u vjetar.
REDOVNICA: Ne hodi s tin vitron, u pogibil te nese.
MLADIĆ: Usmjeri ga tijelom.
REDOVNICA: Da more tilomi usmirit dušu.
MLADIĆ: Kasno je za to.
REDOVNICA: Ovo je pohara Pakla.
MLADIĆ: Nemoj gledati.
REDOVNICA: Usan tih martvih krive se priko prama.
MLADIĆ: Samo ravno, nemoj gledat!
REDOVNICA: U nji ki upiru u smart.
MLADIĆ: Gledaj samo pred sebe. Budi hrabra! Vidio sam Pakao.
I ništa nije tako strašno kao ništa.

Redovnica siđe s kreveta i čučne u isti onaj kut u kojem je bila na početku drame.

MLADIĆ: Ako se nasukam na sprudu?

REDOVNICA: Smart tad prigrlit će te kako martvu nevistu.

Mladić plovi dalje prema sprudu.

MLADIĆ: Reci onoj ludoj glavi da je trebao fulat vlak, a ne smisao. (*Oluja se pogoršava.*)

Golim šakama hrabrost ogoljena, sasvim gol.

Sišem i pljujem žile duša,

Dok se mrtvo more nada mnom zatvara.

Prelazim sprud.

Krvave kosti krše

tijela bez daha.

Samrtni hropac morskog dna.

Dok mrtvi leže mrtvi.

Prelazim sprud.

Za žive ne mrtve.

Golih šaka hrabrost u vjetar

Što veća strava veći je čovjek.

Prelazim.

Gleda u rastrgano uže koje još uvijek visi sa stropa, kao da gleda vlastito tijelo, a zatim skine košulju.

Visim.

Gol pred smrću.

Svija se, izvija tijelo u izobličenoj smrti

Po ništavilu pleše.

Predano životu o niti.

Pune krvi zakrčene uši, udara bilo mrtvačkog pjeva.

Dok strune života uzvraćaju.

Protiv krvnikove prozivke srce mi za život kuca.

U golim rukama, šaka krvavih od borbe.

Rukama otvrdlih od hrabrosti.

Sol smrti ih nagriza, ali još žive krvlju njenom.

Prelazim sprud.

Porinut prema životu.

Biti živ je sve.

Smrt prije vremena, ništa.

Vidio sam pakao i ništa nije tako strašno kao ništa.

Zato jedri u vjetar!

Sasvim gol.

Razapni jedra!

Razmotaj duše.

Bacaj i valjaj.

Prelazim!

Oluja dostiže krešendo, a on se čvrsto drži broda.

Zamračenje dok prelazi sprud.

Prizor 5

Tišina. Redovnica pridržava Mladića, podižući ga prema užetu (ovaj prizor aludira na Skidanje s križa). Istodobno se začuje glasno alarmno zvono i zasja jarko svjetlo. Svjetlo i zvuk počut praska. Vidjevši kroz prozorčić na vratima Mladića kako visi, zatvorski stražar oglasi alarm i uđe. Odreže uže kako bi spustio Mladića, Redovnica ga ispušta iz ruku. Stražar mu skida omču. Nakon nekoliko trenutaka tišine biva jasno da je Mladić živ jer počinje hvatati dah. Zvukovi zatvora sada se jasno razabiru. Zatvorski stražar u ruci nosi pismo.

ZATVORSKI STRAŽAR: Tako je momak, tako je, pusti ga natrag unutra.

Mladić povrati na istom mjestu na kojem je to prije učinila Redovnica.

ZATVORSKI STRAŽAR: Životni sokovi.

Mladić gleda u izbljuvaku.

MLADIĆ: Nema nogu.

ZATVORSKI STRAŽAR: Predugo si visio.

MLADIĆ: Zar sam živ?

ZATVORSKI STRAŽAR: Jedva, kakvu si to igru igrao? Da si još na sebi imao ženske čarape, pomislio bih da si se napaljivaol! (Slasno.) Autoerotika, dobro zvuči. Al' ne valja ti posao, pa reci, kakva je to igra? Gašenje?

MLADIĆ: Zove se Strava.

ZATVORSKI STRAŽAR: Zvuči kao grafit, ili neka opasnna igra.

MLADIĆ: Ovo mi je zadnji put.

Zatvorski čuvar pruži pismo Mladiću, no ovaj uzmiće.

ZATVORSKI STRAŽAR: Propustio bi ovo.

MLADIĆ: Rekla je da neće pisat'.

ZATVORSKI STRAŽAR: Svatko se ima pravo predomisliti.

Mladić uzima pismo.

KRAJ

Prevela Višnja Barbir